# Europos regionų komiteto nuomonė „Europos lustų aktas Europos puslaidininkių ekosistemos stiprinimui“

(2022/C 498/14)

| | |
|---|---|
| **Pranešėjas** | Thomas Gottfried SCHMIDT (DE/EPP), Saksonijos federalinės žemės regioninės plėtros ministras |
| **Pamatiniai dokumentai:** | Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Europos puslaidininkių ekosistemos stiprinimo priemonių sistema (Lustų aktas)<br><br>COM(2022) 46 *final*<br><br>Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Europos puslaidininkių ekosistemos stiprinimo priemonių sistema (Lustų aktas), priedai<br><br>COM(2022) 46 *final*, 1–3 priedai<br><br>Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo keičiamos Reglamento (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės, nuostatos, susijusios su Lustų bendrąja įmone<br><br>COM(2022) 47 *final*<br><br>Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos lustų aktas“<br><br>COM(2022) 45 *final*<br><br>Komisijos rekomendacija dėl bendro Sąjungos priemonių rinkinio puslaidininkių trūkumo problemai spręsti ir dėl ES puslaidininkių ekosistemos stebėsenos mechanizmo<br><br>COM(2022) 782 *final* |

I. **SIŪLOMI PAKEITIMAI**

**Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Europos puslaidininkių ekosistemos stiprinimo priemonių sistema (Lustų aktas)**

**COM(2022) 46 *final***

**1 pakeitimas**

1 konstatuojamoji dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| (1) puslaidininkiais grindžiami visi skaitmeniniai įtaisai: nuo išmaniųjų telefonų ir automobilių iki ypatingos svarbos taikomųjų programų ir infrastruktūros objektų sveikatos, energetikos, ryšių ir automatizavimo srityse ir daugumos kitų pramonės sektorių. Nors puslaidininkiai yra būtini mūsų šiuolaikinės ekonomikos ir visuomenės veikimui, Sąjunga susidūrė su precedento neturinčiais jų tiekimo sutrikimais. Dabartinis tiekimo trūkumas yra nuolatinių ir rimtų struktūrinių Sąjungos puslaidininkių vertės kūrimo ir tiekimo grandinės trūkumų požymis. Sutrikimai atskleidė ilgalaikį pažeidžiamumą šioje srityje, visų pirma didelę priklausomybę nuo lustų gamybos ir projektavimo trečiosiose valstybėse; | (1) puslaidininkiais grindžiami visi skaitmeniniai įtaisai: nuo išmaniųjų telefonų***, elektrinių dviračių*** ir automobilių iki ypatingos svarbos taikomųjų programų ir infrastruktūros objektų sveikatos, energetikos, ryšių ir automatizavimo srityse ir daugumos kitų pramonės sektorių. Nors puslaidininkiai yra būtini mūsų šiuolaikinės ekonomikos veikimui***, siekiamai žaliajai pertvarkai*** ir visuomenei, Sąjunga susidūrė su precedento neturinčiais jų tiekimo sutrikimais. Dabartinis tiekimo trūkumas yra nuolatinių ir rimtų struktūrinių Sąjungos puslaidininkių vertės kūrimo ir tiekimo grandinės trūkumų požymis. Sutrikimai atskleidė ilgalaikį pažeidžiamumą šioje srityje, visų pirma didelę priklausomybę nuo lustų gamybos ir projektavimo trečiosiose valstybėse; |

**Paaiškinimas**

Žaliajai pertvarkai labai svarbioms pramonėms šakoms ir technologijoms būtini lustai. Pavyzdžiui, šiuolaikinių elektrinių dviračių varikliuose, valdikliuose, ekranuose ir fotovoltinių technologijų inverteriuose įmontuoti lustai. Be lustų nebus ir žaliosios pertvarkos.

**2 pakeitimas**

3 konstatuojamoji dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| (3) šia sistema siekiama dviejų tikslų. Pirmasis tikslas – užtikrinti Sąjungos konkurencingumui ir inovacijų pajėgumams būtinas sąlygas ir užtikrinti pramonės prisitaikymą prie struktūrinių pokyčių, atsirandančių dėl sparčių inovacijų ciklų ir tvarumo poreikio. Antrasis tikslas, atskiras ir papildantis pirmąjį, – pagerinti vidaus rinkos veikimą nustatant vienodą Sąjungos teisinę sistemą, skirtą Sąjungos atsparumui ir tiekimo saugumui puslaidininkių technologijų srityje didinti; | (3) šia sistema siekiama dviejų tikslų. Pirmasis tikslas – užtikrinti Sąjungos konkurencingumui ir inovacijų pajėgumams būtinas sąlygas ir užtikrinti pramonės prisitaikymą prie ***skirtingų sektorių ir paveiktų regioninių ekosistemų*** struktūrinių pokyčių, atsirandančių dėl sparčių inovacijų ciklų ir tvarumo poreikio***, laikantis tvarumo kriterijų (DVT)***. Antrasis tikslas, atskiras ir papildantis pirmąjį, – pagerinti vidaus rinkos veikimą nustatant vienodą Sąjungos teisinę sistemą, skirtą Sąjungos atsparumui ir tiekimo saugumui puslaidininkių technologijų srityje didinti; |

**Paaiškinimas**

Darnaus vystymosi tikslų laikymasis yra vienas iš pagrindinių aspektų ir turėtų būti įtrauktas.

**3 pakeitimas**

13 konstatuojamoji dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| (13) siekiant įveikti dabartinių fragmentiškų viešųjų ir privačiųjų investicijų pastangų trūkumus, palengvinti integraciją, tarpusavio sąveiką ir investicijų grąžą pagal vykdomas programas, taip pat siekti bendros strateginės Sąjungos vizijos dėl puslaidininkių, kaip priemonės įgyvendinti Sąjungos ir jos valstybių narių užmojus užtikrinti pirmaujantį vaidmenį skaitmeninėje ekonomikoje, Europos lustų iniciatyva turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos geresniam esamų finansavimo programų koordinavimui ir glaudesnei sinergijai Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, geresniam koordinavimui ir bendradarbiavimui su pramonės ir pagrindiniais privačiojo sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais ir papildomoms bendroms investicijoms su valstybėmis narėmis. Atsižvelgiant į Iniciatyvos įgyvendinimo struktūrą, bus sutelkti Sąjungos, valstybių narių ir trečiųjų valstybių, susijusių su esamomis Sąjungos programomis, taip pat privačiojo sektoriaus ištekliai. Todėl Iniciatyvos sėkmė gali būti grindžiama tik bendromis valstybių narių ir Sąjungos pastangomis remti tiek dideles kapitalo sąnaudas, tiek virtualių projektavimo, bandymų ir bandomųjų išteklių prieinamumą, taip pat žinių, įgūdžių ir kompetencijų sklaidą. Kai tinkama, atsižvelgiant į atitinkamų veiksmų ypatumus, Iniciatyvos tikslai, visų pirma Lustų fondo veikla, taip pat turėtų būti remiami taikant „InvestEU“ fondo derinimo priemonę; | (13) siekiant įveikti dabartinių fragmentiškų viešųjų ir privačiųjų investicijų pastangų trūkumus, palengvinti integraciją, tarpusavio sąveiką ir investicijų grąžą pagal vykdomas programas, taip pat siekti bendros strateginės Sąjungos vizijos dėl puslaidininkių, kaip priemonės įgyvendinti Sąjungos ir jos valstybių narių užmojus užtikrinti pirmaujantį vaidmenį skaitmeninėje ekonomikoje, Europos lustų iniciatyva turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos geresniam esamų finansavimo programų koordinavimui ***visais valdžios lygmenimis ir tarp jų ir*** glaudesnei sinergijai Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis ***(įskaitant centralizuotai valdomas ES programas ir ES programas, kurios administruojamos taikant pasidalijamąjį valdymą)***, geresniam koordinavimui ir bendradarbiavimui su pramonės ir pagrindiniais privačiojo sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais ir papildomoms bendroms investicijoms su valstybėmis narėmis. Atsižvelgiant į Iniciatyvos įgyvendinimo struktūrą, bus sutelkti Sąjungos, valstybių narių***, regionų*** ir trečiųjų valstybių, susijusių su esamomis Sąjungos programomis, taip pat privačiojo sektoriaus ištekliai. Todėl Iniciatyvos sėkmė gali būti grindžiama tik bendromis valstybių narių ir Sąjungos pastangomis remti tiek dideles kapitalo sąnaudas, tiek virtualių projektavimo, bandymų ir bandomųjų išteklių prieinamumą, taip pat žinių, įgūdžių ir kompetencijų sklaidą. Kai tinkama, atsižvelgiant į atitinkamų veiksmų ypatumus, Iniciatyvos tikslai, visų pirma Lustų fondo veikla, taip pat turėtų būti remiami taikant „InvestEU“ fondo derinimo priemonę; |

**Paaiškinimas**

Įtraukiamas regionų lygmuo.

**4 pakeitimas**

15 konstatuojamoji dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| (15) Iniciatyva turėtų būti grindžiama tvirta žinių baze ir didinti sinergiją su veiksmais, kuriuos šiuo metu remia Sąjunga ir valstybės narės, pasitelkdamos programas ir veiksmus, susijusius su puslaidininkių moksliniais tyrimais ir inovacijomis ir tiekimo grandinės dalių plėtojimu, visų pirma programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/694 ([1]), siekiant iki 2030 m. sustiprinti Sąjungą kaip pasaulinę puslaidininkių technologijos ir jos taikomųjų programų srities dalyvę, kuriai tektų vis didesnė pasaulinės gamybos dalis. Papildant šią veiklą, pagal Iniciatyvą būtų glaudžiai bendradarbiaujama su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljansą; | (15) Iniciatyva turėtų būti grindžiama tvirta žinių baze ir didinti sinergiją su veiksmais, kuriuos šiuo metu remia Sąjunga, valstybės narės ***ir regionai***, pasitelkdami programas ir veiksmus, susijusius su puslaidininkių moksliniais tyrimais ir inovacijomis ir tiekimo grandinės dalių plėtojimu, visų pirma programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/694 ([1]), siekiant iki 2030 m. sustiprinti Sąjungą kaip pasaulinę puslaidininkių technologijos ir jos taikomųjų programų srities dalyvę, kuriai tektų vis didesnė pasaulinės gamybos dalis. Papildant šią veiklą, pagal Iniciatyvą būtų glaudžiai bendradarbiaujama su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljansą. Papildant šią veiklą, pagal Iniciatyvą būtų glaudžiai bendradarbiaujama su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljansą ***bei pažangiosios specializacijos strategijomis regionų lygmeniu***; |
| ([1]) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1). | ([1]) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1). |

**Paaiškinimas**

Įtraukiamas regionų lygmuo.

**5 pakeitimas**

19 konstatuojamoji dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| (19) integruotos gamybos įrenginiai ir atvirosios ES gamyklos turėtų teikti puslaidininkių gamybos pajėgumus, kurie Sąjungoje yra pirmieji tokio pobūdžio, ir padėti užtikrinti tiekimo saugumą ir atsparią ekosistemą vidaus rinkoje. Pirmojo tokio pobūdžio įrenginio gamybos kriterijus galėtų būti susijęs su technologijos mazgu, pagrindo medžiaga, pavyzdžiui, silicio karbidu ir galio nitridu, ir ***kitais novatoriškais produktais, kuriais*** galima užtikrinti didesnį veiksmingumą, procesų technologiją arba energijos vartojimo efektyvumą ir aplinkosauginį veiksmingumą. Panašių pramoninio masto pajėgumų įrenginių iš esmės dar neturėtų būti ir neturėtų būti įsipareigota juos statyti Sąjungoje, išskyrus mokslinių tyrimų ir plėtros įrenginius arba nedideles gamyklas; | (19) integruotos gamybos įrenginiai ir atvirosios ES gamyklos turėtų teikti puslaidininkių gamybos pajėgumus, kurie Sąjungoje yra pirmieji tokio pobūdžio, ir padėti užtikrinti tiekimo saugumą ir atsparią ekosistemą vidaus rinkoje. Pirmojo tokio pobūdžio įrenginio gamybos kriterijus galėtų būti susijęs su technologijos mazgu, pagrindo medžiaga, pavyzdžiui, silicio karbidu, ir galio ***nitridu, indžio fosfidu, silicio*** nitridu ir ***kitomis susijusiomis produktų ir medžiagų inovacijomis***, kuriomis galima užtikrinti didesnį veiksmingumą, procesų technologiją arba energijos vartojimo efektyvumą ir aplinkosauginį veiksmingumą. Panašių pramoninio masto pajėgumų įrenginių iš esmės dar neturėtų būti ir neturėtų būti įsipareigota juos statyti Sąjungoje, išskyrus mokslinių tyrimų ir plėtros įrenginius arba nedideles gamyklas; |

**Paaiškinimas**

Silicio nitridas (SiN) yra ideali platforma fotoninių integrinių grandynų (PIC) taikmenoms, kurių spektrinis diapazonas yra platus, o bangolaidžio nuostolis yra nepaprastai mažas. Todėl šie grandynai labai tinka detektoriams, spektrometrams, biojutikliams ir kvantiniams kompiuteriams. Nuoseklumo sumetimais geriau įtraukti ir indžio fosfidą.

**6 pakeitimas**

2 straipsnio 1 dalies 10 punktas

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 10) pirmasis tokio pobūdžio įrenginys – puslaidininkių gamybą, įskaitant pradinį ir (arba) baigiamąjį apdorojimą, galintis vykdyti įrenginys, kurio Sąjungoje iš esmės dar nėra arba kurio statyti neįsipareigota, pvz., atsižvelgiant į technologijos mazgą, pagrindo medžiagą, pvz., silicio karbidą ir galio nitridą, taip pat kitus inovatyviuosius produktus, kurie gali užtikrinti geresnį veiksmingumą, procesų inovacijas arba energinį naudingumą ir aplinkosauginį veiksmingumą; | 10) pirmasis tokio pobūdžio įrenginys – puslaidininkių gamybą, įskaitant pradinį ir (arba) baigiamąjį apdorojimą, galintis vykdyti įrenginys, kurio Sąjungoje iš esmės dar nėra arba kurio statyti neįsipareigota, pvz., atsižvelgiant į technologijos mazgą, pagrindo medžiagą, pvz., silicio karbidą, ir galio nitridą, ***indžio fosfidą, silicio nitridą ir*** kitas ***susijusias produktų ir medžiagų inovacijas, kurios*** gali užtikrinti geresnį veiksmingumą, procesų inovacijas arba energinį naudingumą ir aplinkosauginį veiksmingumą; |

**Paaiškinimas**

Silicio nitridas (SiN) yra ideali platforma fotoninių integrinių grandynų (PIC) taikmenoms, kurių spektrinis diapazonas yra platus, o bangolaidžio nuostolis yra nepaprastai mažas. Todėl šie grandynai labai tinka detektoriams, spektrometrams, biojutikliams ir kvantiniams kompiuteriams. Nuoseklumo sumetimais geriau įtraukti ir indžio fosfidą.

**7 pakeitimas**

3 straipsnio 1 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 1. Iniciatyva sukuriama 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos laikotarpiui. | 1. Iniciatyva ***pirmajame etape*** sukuriama 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos laikotarpiui. ***Būtina ją pratęsti pagal 2028–2034 m. daugiametę finansinę programą.*** |

**Paaiškinimas**

Dabartinės finansinės programos įgyvendinimo laikotarpio iki 2027 m. nepakanka Europos lustų akte nustatytiems tikslams pasiekti. Jau dabar reikėtų nustatyti, kad ji bus pratęsiama.

**8 pakeitimas**

4 straipsnio 2 dalies b punkto 1 papunktis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 1) stiprinant naujos kartos lustų gamybos technologinius pajėgumus, integruojant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą ir rengiantis kurti būsimus technologijų mazgus, įskaitant pažangiausius mažesnius nei dviejų nanometrų mazgus, visiškai nuskurdinto silicio ant izoliatoriaus (FD-SOI) 10 nanometrų ir mažesnius mazgus, ir taikant 3D įvairiarūšių sistemų integraciją ir pažangųjį integravimą į korpusą; | 1) stiprinant naujos kartos lustų gamybos technologinius pajėgumus, integruojant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą ir rengiantis kurti būsimus technologijų mazgus, įskaitant pažangiausius mažesnius nei dviejų nanometrų mazgus, visiškai nuskurdinto silicio ant izoliatoriaus (FD-SOI) 10 nanometrų ir mažesnius mazgus, ir taikant 3D įvairiarūšių sistemų integraciją ir pažangųjį integravimą į korpusą; ***tai apima ir didesnio nei 10 nanometrų topologinio elemento matmens mazgų, kurių reikia ES gamybos pramonei, gaminimą;*** |

**Paaiškinimas**

Komisija apsiriboja mažesniu nei 10 nanometrų topologinio elemento matmeniu neatsižvelgdama į ES gamybos pramonės poreikius.

**9 pakeitimas**

8 straipsnio 2 dalies d punktas

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| d) sudaryti sąlygas perduoti dalykines žinias ir praktinę patirtį tarp valstybių narių ir regionų, skatinti keistis įgūdžiais, žiniomis ir gerąja patirtimi ir įgyvendinti bendras programas; | d) sudaryti sąlygas perduoti dalykines žinias ir praktinę patirtį tarp valstybių narių ir regionų, skatinti keistis įgūdžiais, žiniomis ir gerąja patirtimi, įgyvendinti bendras programas ***ir gerinti aukštųjų mokyklų bendradarbiavimą su kitomis aukštosiomis mokyklomis, įmonėmis, švietimo ir tyrimų institucijomis, pavyzdžiui, naudojant visoje ES veikiančią mokslininkų ir laboratorijų mainų sistemą, dėstytojams ir specialistams parengti ir išlaikyti***; |

**Paaiškinimas**

Europos puslaidininkių technologijų kompetencijos centrų tinkle taip pat turėtų būti vykdoma švietimo ir mokymo veikla.

**10 pakeitimas**

8 straipsnio 3 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 3. Valstybės narės skiria kompetencijos centrus kandidatus pagal savo nacionalines procedūras, administracines ir institucines struktūras, taikydamos atviro konkurso procesą. Komisija įgyvendinimo aktais nustato kompetencijos centrų steigimo procedūrą, įskaitant atrankos kriterijus, ir tolesnes centrų užduotis ir funkcijas, susijusias su veiksmų pagal Iniciatyvą įgyvendinimu, tinklo kūrimo procedūrą ir sprendimų dėl tinklą sudarančių subjektų atrankos priėmimo procedūrą. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 33 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. | 3. Valstybės narės skiria kompetencijos centrus kandidatus pagal savo nacionalines procedūras, administracines ir institucines struktūras, taikydamos atviro konkurso procesą ***ir įtraukdamos regionų ir vietos valdžios institucijas. Siekiama užtikrinti sinergiją su Europos skaitmeninių inovacijų centrais ir remti kompetencijos centrų steigimą ES regionuose. Jie turi būti įtraukti į jų regionų pramonines ekosistemas, būti prieinami visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams visoje Europos Sąjungoje ir stiprinti tarpregioninį bendradarbiavimą.*** Komisija įgyvendinimo aktais nustato kompetencijos centrų steigimo procedūrą, įskaitant atrankos kriterijus, ir tolesnes centrų užduotis ir funkcijas, susijusias su veiksmų pagal Iniciatyvą įgyvendinimu, tinklo kūrimo procedūrą ir sprendimų dėl tinklą sudarančių subjektų atrankos priėmimo procedūrą. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 33 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. |

**Paaiškinimas**

Šie centrai turi būti prieinami visoms Europos Sąjungos MVĮ ir startuoliams. Palengvinti prieinamumą galima regioniniame lygmenyje, palaikančiame regiono pramonines ekosistemas.

**11 pakeitimas**

9 straipsnio 1 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 1. 5 straipsnio a–d punktuose išvardyti Iniciatyvos komponentai gali būti patikėti Lustų bendrajai įmonei, nurodytai Tarybos reglamente XX/XX, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, ir įgyvendinami Lustų bendrosios įmonės darbo programoje. | 1. 5 straipsnio a–d punktuose išvardyti Iniciatyvos komponentai gali būti patikėti Lustų bendrajai įmonei, nurodytai Tarybos reglamente XX/XX, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, ir įgyvendinami Lustų bendrosios įmonės darbo programoje. ***Valstybės narės privalo įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius puslaidininkių regionus į Lustų bendrosios įmonės veiklą.*** |

**Paaiškinimas**

Savaime suprantama.

**12 pakeitimas**

10 straipsnio 2 dalis

(Naujas e punktas)

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| | ***e) ji palaiko pramonines tiekimo grandines Europos Sąjungoje.*** |

**Paaiškinimas**

Integruotos gamybos įrenginiai turėtų padėti stiprinti pramonę Europos Sąjungoje, atitinkamai atsižvelgiant į pramonės puslaidininkių poreikį.

**13 pakeitimas**

11 straipsnio 2 dalis

(Naujas e punktas)

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| | ***e) ji palaiko pramonines tiekimo grandines Europos Sąjungoje.*** |

**Paaiškinimas**

Atvirosios gamyklos taip pat turėtų padėti stiprinti pramonę Europos Sąjungoje, atitinkamai atsižvelgiant į pramonės puslaidininkių poreikį.

**14 pakeitimas**

12 straipsnio 1 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 1. Bet kuri įmonė ar bet kuris įmonių konsorciumas (toliau – pareiškėjas) gali pateikti Komisijai paraišką pripažinti pareiškėjo planuojamą įrenginį integruotos gamybos įrenginiu arba atvirąja ES gamykla. | 1. Bet kuri įmonė ar bet kuris įmonių konsorciumas (toliau – pareiškėjas) gali pateikti Komisijai paraišką pripažinti pareiškėjo planuojamą įrenginį integruotos gamybos įrenginiu arba atvirąja ES gamykla. ***Tai gali daryti ir įmonės, kurios yra būtinos puslaidininkių gamybos srityje arba gamina pirmuosius savo rūšies pusgaminius arba gamybos įrangą. Atitinkamai galioja 11 ir 12 straipsniuose apibrėžti kriterijai.*** |

**Paaiškinimas**

Norint pasiekti Europos lustų akto tikslų, būtina pusgaminių, pvz., plokštelių, arba gamybos įrangos gamybą Europos Sąjungoje taip pat įvardyti kaip tinkamą finansuoti. Kriterijai turėtų būti taikomi atitinkamai.

**15 pakeitimas**

15 straipsnio 2 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 2. Valstybės narės kviečia pagrindinius puslaidininkių naudotojus ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus pateikti informaciją apie didelius paklausos svyravimus ir žinomus jų tiekimo grandinės sutrikimus. Siekdamos palengvinti keitimąsi informacija, valstybės narės nustato šios informacijos atnaujinimo mechanizmą ir administracinę struktūrą. | 2. Valstybės narės kviečia pagrindinius puslaidininkių naudotojus ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus***, įskaitant subjektus iš bendraminčių valstybių,*** pateikti informaciją apie didelius paklausos svyravimus ir žinomus jų tiekimo grandinės sutrikimus. Siekdamos palengvinti keitimąsi informacija, valstybės narės nustato šios informacijos atnaujinimo mechanizmą ir administracinę struktūrą. |

**Paaiškinimas**

Padėties vertinimas vien remiantis Europos ir JAV duomenimis yra neišsamus, todėl ne itin informatyvus. Todėl reikėtų įtraukti įmones iš bendraminčių valstybių partnerių (bendraminčių šalių) iš Azijos.

**16 pakeitimas**

19 straipsnio 2 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 2. Komisija ***gali***, ***pasikonsultavusi*** su Europos puslaidininkių taryba, apriboti 21 ir 22 straipsniuose numatytų priemonių taikymą ir jas taikyti tik tam tikriems ypatingos svarbos sektoriams, kurių veikimas dėl puslaidininkių krizės sutrikdomas arba kuriems gresia toks sutrikdymas. | 2. ***Remdamasi konsultacijų*** su Europos puslaidininkių taryba ***rezultatais***, Komisija ***privalo*** apriboti 21 ir 22 straipsniuose numatytų priemonių taikymą ir jas taikyti tik tiems ypatingos svarbos sektoriams, kurių veikimas dėl puslaidininkių krizės sutrikdomas arba kuriems gresia toks sutrikdymas. |

**Paaiškinimas**

Komisijos intervencinės priemonės visada turėtų būti kaip įmanoma mažesnės.

**17 pakeitimas**

19 straipsnio 4 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 4. 1 dalyje nurodytų priemonių taikymas turi būti proporcingas ir apsiriboti tuo, kas būtina siekiant pašalinti didelius gyvybiškai svarbių visuomenės funkcijų ar ekonominės veiklos sutrikimus Sąjungoje, ir turi atitikti Sąjungos interesus. Taikant šias priemones turi būti vengiama užkrauti neproporcingą administracinę naštą MVĮ. | 4. 1 dalyje nurodytų priemonių taikymas turi būti proporcingas ir apsiriboti tuo, kas būtina siekiant pašalinti didelius gyvybiškai svarbių visuomenės funkcijų ar ekonominės veiklos sutrikimus Sąjungoje, ir turi atitikti Sąjungos interesus. Taikant šias priemones turi būti vengiama užkrauti neproporcingą administracinę naštą MVĮ. ***Šios priemonės gali būti taikomos tik atrankiniu būdu ir kaip galutinė priemonė (*ultima ratio*).*** |

**Paaiškinimas**

Kyla pavojus, kad ekstremaliomis aplinkybėmis taikomos priemonės sudarys kliūtis investicijoms ir naujų įmonių steigimui. Europos Komisija turi aiškiai nurodyti, kad šios priemonės yra numatytos kaip *ultima ratio* ir jų turi būti kaip įmanoma labiau vengiama.

**18 pakeitimas**

21 straipsnio 1 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 1. Kai tai būtina ir proporcinga siekiant užtikrinti visų ar tam tikrų ypatingos svarbos sektorių veikimą, Komisija gali įpareigoti integruotos gamybos įrenginius ir atvirąsias ES gamyklas priimti su krize susijusių produktų užsakymą ir teikti jam pirmenybę (toliau – pirmenybinis užsakymas). ***Įpareigojimas yra viršesnis už bet kokį vykdymo įpareigojimą pagal privatinę ar viešąją teisę.*** | 1. Kai tai būtina, proporcinga ***ir techniškai įgyvendinama,*** siekiant užtikrinti visų ar tam tikrų ypatingos svarbos sektorių veikimą, Komisija gali įpareigoti integruotos gamybos įrenginius ir atvirąsias ES gamyklas priimti su krize susijusių produktų užsakymą ir teikti jam pirmenybę (toliau – pirmenybinis užsakymas). |

**Paaiškinimas**

Puslaidininkių gamybos pertvarkyti per trumpą laiką beveik neįmanoma. Todėl kaip lemiamas kriterijus turėtų būti taikoma įgyvendinimo galimybė. Taip pat straipsnis, kuriame apibrėžiami pirmenybiniai užsakymai, turėtų būti suformuluotas taip, kad neišgąsdintų galimų ES investuojančių subjektų. Be to, abejojama, kokiu mastu tai pavyktų įgyvendinti teisiniu aspektu.

**19 pakeitimas**

24 straipsnio 1 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 1. Europos puslaidininkių taryba sudaroma iš valstybių narių atstovų, o jai pirmininkauja Komisijos atstovas. | 1. Europos puslaidininkių taryba sudaroma iš valstybių narių atstovų, ***kurie turi atitinkamą profesinę kompetenciją,*** o jai pirmininkauja Komisijos atstovas. |

**Paaiškinimas**

Puslaidininkių taryba turėtų būti specializuota, o ne politinė taryba.

**20 pakeitimas**

24 straipsnio 2 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 2. Kiekvienas 26 straipsnio 3 dalyje nurodytas nacionalinis bendras informacinis centras paskiria ***aukšto lygio*** atstovą į Europos puslaidininkių tarybą. Kai aktualu atsižvelgiant į funkciją ir dalykines žinias, valstybė narė gali turėti daugiau nei vieną atstovą skirtingoms Europos puslaidininkių tarybos užduotimis. Kiekvienas Europos puslaidininkių tarybos narys turi savo pavaduotoją. | 2. Kiekvienas 26 straipsnio 3 dalyje nurodytas nacionalinis bendras informacinis centras paskiria ***kompetentingą*** atstovą į Europos puslaidininkių tarybą. Kai aktualu atsižvelgiant į funkciją ir dalykines žinias, valstybė narė gali turėti daugiau nei vieną atstovą skirtingoms Europos puslaidininkių tarybos užduotimis. Kiekvienas Europos puslaidininkių tarybos narys turi savo pavaduotoją. ***Valstybės narės privalo įtraukti regionus, turinčius puslaidininkių ekosistemas. Europos regionų komitetas skiria atstovą į Europos puslaidininkių tarybą.*** |

**Paaiškinimas**

Atsižvelgiant į jų vaidmenį palaikant regionų pramonines ekosistemas, įskaitant MVĮ, taip pat mokslinę ir tiriamąją veiklą, reikėtų įtraukti atitinkamas puslaidininkių ekosistemas turinčius regionus (pvz., jie galėtų tapti „Silicon Europe“ nariais), o Europos regionų komitetas turėtų dalyvauti tarybos veikloje.

**21 pakeitimas**

26 straipsnio 6 dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 6. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės kompetentingos institucijos prireikus, laikydamosi Sąjungos ir nacionalinės teisės, konsultuotųsi ir bendradarbiautų su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis ir atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis. Komisija padeda nacionalinėms kompetentingoms institucijoms keistis patirtimi. | 6. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės kompetentingos institucijos prireikus, laikydamosi Sąjungos ir nacionalinės teisės, konsultuotųsi ir bendradarbiautų su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis***, regionų ir vietos*** institucijomis ir atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis. Komisija padeda nacionalinėms kompetentingoms institucijoms keistis patirtimi. |

**Paaiškinimas**

Reikia įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas.

**Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo keičiamos Reglamento (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės, nuostatos, susijusios su Lustų bendrąja įmone**

**COM(2022) 47 *final***

**22 pakeitimas**

7 konstatuojamoji dalis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| (7) Lustų bendrosios įmonės finansuojama veikla turėtų būti įtraukta į vieną bendrą darbo programą, kurią turėtų patvirtinti valdyba. Prieš rengiant kiekvieną darbo programą, viešojo sektoriaus institucijų taryba, atsižvelgdama į Europos puslaidininkių tarybos rekomendacijas ir kitų susijusių suinteresuotųjų šalių indėlį, įskaitant, kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljanso ([1]) parengtus veiksmų planus, turėtų apibrėžti darbo programos dalį, susijusią su pajėgumų stiprinimo veikla bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, įskaitant atitinkamas jų išlaidų sąmatas. Šiuo tikslu viešojo sektoriaus institucijų tarybą turėtų sudaryti tik Komisija ir valstybių narių valdžios institucijos; Vėliau, remdamasis šia apibrėžtimi, vykdomasis direktorius turėtų parengti darbo programą, kurioje būtų įtraukta pajėgumų stiprinimo bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla ir atitinkamos išlaidų sąmatos; | (7) Lustų bendrosios įmonės finansuojama veikla turėtų būti įtraukta į vieną bendrą darbo programą, kurią turėtų patvirtinti valdyba. Prieš rengiant kiekvieną darbo programą, viešojo sektoriaus institucijų taryba, atsižvelgdama į ***privačiųjų narių tarybos ir*** Europos puslaidininkių tarybos rekomendacijas ir kitų susijusių suinteresuotųjų šalių indėlį, įskaitant, kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljanso ([1]) parengtus veiksmų planus, turėtų apibrėžti darbo programos dalį, susijusią su pajėgumų stiprinimo veikla bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, įskaitant atitinkamas jų išlaidų sąmatas. Šiuo tikslu viešojo sektoriaus institucijų tarybą turėtų sudaryti tik Komisija ir valstybių narių valdžios institucijos; Vėliau, remdamasis šia apibrėžtimi ***ir strategine mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarke***, vykdomasis direktorius turėtų parengti darbo programą, kurioje būtų įtraukta pajėgumų stiprinimo bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla ir atitinkamos išlaidų sąmatos. ***Lustų bendrosios įmonės mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai skirti ištekliai turėtų būti bent jau tokio pat dydžio kaip ir Bazinių skaitmeninių technologijų bendrajai įmonei numatyti ištekliai. Taip pat turėtų būti perimta pastarosios įmonės aprėptis ir darbo metodai;*** |
| ([1]) Aljansas nurodytas 2021 m. gegužės 5 d. Komisijos komunikate „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“. | ([1]) Aljansas nurodytas 2021 m. gegužės 5 d. Komisijos komunikate „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“. |

**Paaiškinimas**

Viešojo sektoriaus institucijų taryba neturėtų viena iš anksto nustatyti mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkės; taip ji apribotų valdybos teisę priimti sprendimus. Lustų bendroji įmonė turėtų tęsti Bazinių skaitmeninių technologijų bendrosios įmonės mokslinių tyrimų veiklą, veikimo būdą ir biudžetą.

**23 pakeitimas**

1 straipsnio 7 punkto a papunktis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| a) 1 dalies b punktas pakeičiamas taip: | a) 1 dalies b punktas pakeičiamas taip: |
| „b) užtikrinti Sąjungos mokslinę kompetenciją ir inovacijų lyderystę naujų komponentų ir sistemų technologijų srityje, įskaitant veiklą, susijusią su žemesniais TPL, ir skatinti aktyviai dalyvauti MVĮ – jos sudaro ne mažiau kaip trečdalį bendro netiesioginių veiksmų dalyvių skaičiaus ir joms ***turėtų būti*** skiriama bent 20 % viešojo finansavimo, numatyto ***mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmams remti.“***; | „b) užtikrinti Sąjungos mokslinę kompetenciją ir inovacijų lyderystę naujų komponentų ir sistemų technologijų srityje, įskaitant veiklą, susijusią su žemesniais TPL, ir skatinti aktyviai dalyvauti MVĮ – jos***, atsižvelgiant į mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmus,*** sudaro ne mažiau kaip trečdalį bendro netiesioginių veiksmų dalyvių skaičiaus ir joms skiriama bent 20 % numatyto viešojo finansavimo.“; |

**Paaiškinimas**

Nerealu mažoms ir vidutinėms įmonėms sudaryti ne mažiau kaip trečdalį pajėgumų stiprinimo veiksmų dalyvių skaičiaus, kaip kad nurodyta 126 straipsnio 1 dalies g–j punktuose. Todėl trečdalio dalyvių dalis, kurią sudaro MVĮ, turi būti taikoma tik tai daliai, kuri yra skirta mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmams – taip pat kaip ir 20 % viešojo finansavimo dalis.

**24 pakeitimas**

1 straipsnio 7 punkto c papunktis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| c) 2 dalies f punktas pakeičiamas taip: | c) 2 dalies f punktas pakeičiamas taip: |
| „f) užtikrinti ***kitų atitinkamų suinteresuotųjų šalių indėlio, įskaitant, kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljanso parengtus veiksmų planus, į*** Lustų bendrosios įmonės strateginę mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkę ir Sąjungos politikos darną, kad būtų užtikrintas veiksmingas elektroninių komponentų ir sistemų technologijų indėlis.“ | „f) užtikrinti Lustų bendrosios įmonės strateginės mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkės ir Sąjungos politikos darną, kad būtų užtikrintas veiksmingas elektroninių komponentų ir sistemų technologijų indėlis.“ |

**Paaiškinimas**

Lustų bendroji įmonė negali užtikrinti reikalaujamos darnos su trečiųjų asmenų veiksmais.

**25 pakeitimas**

1 straipsnio 9 punktas

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 9) 129 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip: | 9) 129 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip: |
| „3. Nukrypstant nuo 28 straipsnio 4 dalies, privatieji nariai skiria arba susitaria, kad juos sudarantieji ir su jais susijusieji subjektai skirtų ***bent*** 26 331 000 EUR finansinį įnašą Lustų bendrosios įmonės administracinėms išlaidoms Privačiųjų narių skiriama metinio bendro įnašo, skirto Lustų bendrosios įmonės administracinėms išlaidoms padengti, dalis yra 35 %.“ | „3. Nukrypstant nuo 28 straipsnio 4 dalies, privatieji nariai skiria arba susitaria, kad juos sudarantieji ir su jais susijusieji subjektai skirtų ***iki*** 26 331 000 EUR finansinį įnašą Lustų bendrosios įmonės administracinėms išlaidoms Privačiųjų narių skiriama metinio bendro įnašo, skirto Lustų bendrosios įmonės administracinėms išlaidoms padengti, dalis yra ***daugiausia*** 35 %.“ |

**Paaiškinimas**

Formuluotė gali sukelti didelių neaiškumų. Neaišku, kuri riba yra viršesnė: apatinė riba – ne mažesnė kaip 26 331 000 EUR ar viršutinė riba – ne daugiau kaip 35 % Tuo tarpu Komisija patvirtino, kad Komisijos pasiūlyme žodžiai „bent“ yra korektūros klaida. Ši klaida buvo ištaisyta gegužės 25 d. Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniame tekste.

**26 pakeitimas**

1 straipsnio 13 punktas

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| 13) Įterpiamas šis 134a straipsnis: | 13) Įterpiamas šis 134a straipsnis: |
| *„134a straipsnis* | *„134a straipsnis* |
| **Papildomos vykdomojo direktoriaus užduotys** | **Papildomos vykdomojo direktoriaus užduotys** |
| Be 19 straipsnyje išvardytų užduočių, Lustų bendrosios įmonės vykdomasis direktorius parengia ir, atsižvelgęs į viešojo sektoriaus institucijų tarybos pagal 137 straipsnio f punktą apibrėžtą darbo programos dalį, ***taip pat į atitinkamų suinteresuotųjų šalių indėlį, įskaitant, kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljanso parengtus veiksmų planus,*** pateikia valdybai tvirtinti bendrosios įmonės darbo programą, skirtą strateginei mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkei įgyvendinti.“ | Be 19 straipsnyje išvardytų užduočių, Lustų bendrosios įmonės vykdomasis direktorius parengia ir, atsižvelgęs į viešojo sektoriaus institucijų tarybos pagal 137 straipsnio f punktą apibrėžtą darbo programos dalį, pateikia valdybai tvirtinti bendrosios įmonės darbo programą, skirtą strateginei mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkei įgyvendinti.“ |

**Paaiškinimas**

Į šį indėlį jau atsižvelgta nustatant viešųjų institucijų tarybai tenkančią darbo programos dalį, todėl jo nereikia dar kartą įtraukti.

**27 pakeitimas**

1 straipsnio 15 punkto a papunktis

| Europos Komisijos siūlomas tekstas | Regionų komiteto pakeitimas |
|---|---|
| a) Pridedami šie f ir g punktai: | a) Pridedami šie f ir g punktai: |
| „f) prieš rengiant kiekvieną darbo programą apibrėžia darbo programos dalį, susijusią su pajėgumų stiprinimo veikla ***bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla***, įskaitant atitinkamas jų išlaidų sąmatas, atsižvelgdama į Europos puslaidininkių tarybos rekomendacijas ir kitų susijusių suinteresuotųjų šalių indėlį, įskaitant, kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljanso parengtus veiksmų planus; | „f) prieš rengiant kiekvieną darbo programą apibrėžia darbo programos dalį, susijusią su pajėgumų stiprinimo veikla, įskaitant atitinkamas jų išlaidų sąmatas, atsižvelgdama į ***privačiųjų narių valdybos,*** Europos puslaidininkių tarybos rekomendacijas ir kitų susijusių suinteresuotųjų šalių indėlį, įskaitant, kai tinkama, Procesorių ir puslaidininkių technologijų aljanso parengtus veiksmų planus; |
| g) pagal 12 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnio 2 dalies u punktą atrenka pajėgumų stiprinimo veiklą atitinkančius pasiūlymus.“ | g) pagal 12 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnio 2 dalies u punktą atrenka pajėgumų stiprinimo veiklą atitinkančius pasiūlymus.“ |

**Paaiškinimas**

Viešojo sektoriaus institucijų taryba neturėtų viena iš anksto nustatyti mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkės; taip ji apribotų valdybos teisę priimti sprendimus. Vis dėlto viešojo sektoriaus institucijų taryba turėtų atsižvelgti į privačiųjų narių tarybos rekomendacijas dėl pajėgumų didinimo, taip užtikrindama pramonės politikos svarbą.

II. **POLITINĖS REKOMENDACIJOS**

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

**Europos lustų akto svarba**

1. pabrėžia, kad Europos lustų akto sėkmė yra lemiama visai ES, valstybėms narėms bei visoms vietos ir regionų valdžios institucijoms, nes pramoninės gamybos užtikrinimas visuose Europos regionuose priklauso nuo patikimo puslaidininkių tiekimo; todėl primygtinai ragina ES laikytis aiškios pozicijos pasaulinės konkurencijos atžvilgiu;

2. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl Europos lustų akto kaip lemiamą veiksmą stiprinant Europos Sąjungą, jos pramonę ir saugumą. Svarbu, kad Lustų akte būtų sprendžiami ES strateginio savarankiškumo ir technologinės lyderystės klausimai. ES turi išlikti pasaulinio masto veikėja puslaidininkių sektoriuje. Todėl ambicingas tikslas ES puslaidininkių rinkos dalį iki 2030 m. padidinti nuo dabartinių 10 iki 20 % yra teisingas;

3. pritaria tikslams mažinti didelę strateginę priklausomybę puslaidininkių gamybos, tiekimo grandinių bei žaliavų ir pusgaminių tiekimo srityse plečiant ir diversifikuojant veiklą, plėtoti puslaidininkių gamybą Europoje bei išlaikyti ir sustiprinti lyderystę mokslinių tyrimų ir plėtros srityse; taip pat ragina į Reglamento COM(2022) 46 *final* taikymo sritį įtraukti ir didesnių nei 10 nanometrų mazgų, kurių reikia ES gamybos pramonei, gaminimą; šiuo požiūriu pabrėžia, kad svarbu saugoti praktinę patirtį ir patentus, kad atskiros šalys neatsidurtų nepalankioje padėtyje;

4. palankiai vertina pasiūlymą dėl Europos lustų akto ir siekio greitai ir nuosekliai įgyvendinti Europos žaliąjį kursą požiūriu: neturint patikimo puslaidininkių tiekimo, neįmanoma pasiekti ambicingų ES aplinkos ir klimato apsaugos tikslų, didesnės energetinės nepriklausomybės ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros tikslų;

5. nurodo, kad stiprinant puslaidininkių gamybą visoje vertės grandinėje taip pat reikia mažinti energijos ir išteklių vartojimą bei kenksmingą poveikį aplinkai bei užtikrinti tvarumo kriterijų (DVT) laikymąsi ir į gamybos įrenginius integruoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo ir veiksmingo vandens išteklių naudojimo mechanizmus. Šiuo požiūriu ypatingą dėmesį reikėtų skirti inovatyvių naujos kartos technologijų (pvz., integruotos fotonikos ir specialių heterogeninių sistemų) poveikiui energetikai ir aplinkai;

6. atkreipia dėmesį, kad be saugaus svarbiausiųjų žaliavų tiekimo reikia visapusiškai išnaudoti žiedinės ekonomikos galimybes. Žaliavų ir medžiagų regeneravimas iš prietaisų ir įrenginių yra itin svarbus. Į tai reikia atsižvelgti dar kuriant produktus, kuriuose naudojami puslaidininkiai. Atitinkami įgūdžiai turi būti formuojami regionuose ir atitinkamai turi būti nustatyti tinkamumo kriterijai;

7. pažymi, kad dėl nepalankios ES situacijos gamtos išteklių požiūriu, palyginti su trečiosiomis šalimis, ES yra labai priklausoma nuo ne ES svarbiausiųjų žaliavų importuotojų; ragina Europos Komisiją šį strateginės priklausomybės klausimą spręsti intensyvinant dirbą ir griežtinant reikalavimus dėl lustų žiediškumo, visų pirma kalbant apie projektavimą ir pakartotiną žaliavų panaudojimą, ir toliau stiprinti ES prekybos santykius su pagrindiniais tarptautiniais partneriais;

8. kaip nurodyta Komiteto nuomonėje dėl Svarbiausiųjų žaliavų veiksmų plano, palankiai vertina ES naujosios kasybos veiklą, siekiant išgauti esamus svarbiausiųjų žaliavų išteklius; pabrėžia, kad naujoji aukštųjų technologijų žaliavų kasyba ES turi remtis mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros planais inovatyviai mažo poveikio kasybai;

9. pažymi, kad dėl didelės vietos ekonomikos netiesioginės priklausomybės nuo puslaidininkių vietos ir regionų valdžios institucijos yra bendrai labai suinteresuotos patikimu šių gaminių tiekimu; todėl, atsižvelgiant į tai, kad šios institucijos yra arti puslaidininkių ekosistemų, jos turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį įgyvendinant Europos lustų aktą; taip pat pabrėžia, kad Europos lustų aktas naudingas visiems regionams nepriklausomai nuo to, ar juose gaminami puslaidininkiai;

10. atsižvelgdamas į esamą padėtį pažymi, kad puslaidininkių pramonei labai svarbus yra saugus energijos tiekimas; tai visų pirma pasakytina apie būtiną elektros energijos kiekį ir tinklo stabilumą, nes tai yra svarbus veiksnys renkantis vietą esamiems ir visų pirma planuojamiems naujiems įrenginiams;

**Europos strateginiai tikslai puslaidininkių srityje**

11. geostrateginės aplinkybės nuolat kinta, todėl ragina įmones geriau nustatyti savo puslaidininkių poreikį ir tam būtinas tiekimo grandines bei vengti vienpusės priklausomybės, siekiant išskaidyti riziką; tarptautiniu mastu Europos Sąjunga turi geriau atskleisti savo kaip saugios gamybos vietos (angl. *safe harbour*) privalumus;

12. ragina Komisiją būsimose derybose su Taryba ir Europos Parlamentu aiškiai pabrėžti Europos lustų akto svarbą Europos pramoninės bazės užtikrinimui ir pareikalauti valstybių narių ir ekonomikos sektoriaus atstovų prisidėti papildomu finansiniu indėliu;

13. skatina Europos lustų akte numatytą finansavimą strategiškai panaudoti esamų tiek mažo, tiek didelio masto puslaidininkių įmonių grupių ir puslaidininkių ekosistemų plėtrai, įskaitant jų sujungimą į tinklą. ES turės didžiules galimybės ateityje įsitvirtinti pasaulinėje puslaidininkių rinkoje, jei ji remsis turimais privalumais ir juos stiprins, tokiu būdu apsiribodama abipuse priklausomybę su „bendramintėmis valstybėmis“ ir savo ruožtu sumažindama vienpusę priklausomybę nuo trečiųjų šalių;

14. palankiai vertina Europos lustų fondo steigimą; pažymi, kad Europos lustų akto 2 ramstis iš esmės turėtų būti atviras visoms technologijoms, o lėšos turi būti sutelktos kaip įmanoma greičiau;

15. primena, kad bendriems Europos interesams svarbūs projektai yra labai sėkminga priemonė ir išlieka reikšminga įgyvendinant Europos lustų aktą; vis dėlto nurodo, kad ES ir valstybės narės turi veikti greičiau visose srityse, visų pirma leidimų ir paramos, kad galėtų pagal poreikius remti pramonę, įskaitant MVĮ;

16. pabrėžia esminę naujųjų technologijų svarbą ES kaip puslaidininkių gamybos vietos tolesnei plėtrai, norint išlikti pasauliniu požiūriu konkurencingiems technologijų srityje: įgyvendinant Europos lustų aktą svarbu atvirai ir greitai reaguoti į naujųjų medžiagų, tokių kaip galio nitridas, indžio fosfidas ir silicio karbidas, naudojimą bei naujųjų procesų įgyvendinimą, kad būtų galima užtikrinti naujos kartos lustų plėtrą ir gamybą, pavyzdžiui, fotoninių lustų, kurie būtini autonomiškų ir tvarių duomenų perdavimo, telekomunikacijos ir kvantinės komunikacijos tinklų kūrimui ir autonominiam vairavimui, ir kvantinių lustų, kurie leidžia analizuoti daug didesnius duomenų kiekius, sparčiau atliekant daug galingesnius skaičiavimus ir išsamų modeliavimą, taip pat hibridinių lustų ir įvairiarūšių sistemų, kuriuose fotoninių funkcijų įterpimas į elektroninius integrinius grandynus yra vienas svarbiausių puslaidininkių pramonės ateities klausimų;

17. mano, kad ES turi sutelkti papildomas pastangas į puslaidininkių projektavimą ir taip kaupti savo projektavimo įgūdžius;

**Lustų akto finansavimas**

18. kritikuoja numatytus finansinius Europos lustų akto išteklius kaip pernelyg mažus; abejoja, ar visas paketas pakankamas, kad būtų galima konkuruoti tarptautiniu mastu dėl naujų gamybos įrenginių kūrimo; pabrėžia, kad naujosios iniciatyvos vertos naujų finansinių išteklių ir apgailestauja, kad lėšos nukreipiamos iš tokių sėkmingų programų kaip „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programa;

19. ragina Komisiją užtikrinti Europos lustų akto finansinių paketo skaidrumą ir pakankamą visų trijų ramsčių finansavimą; tai darydama Komisija turėtų remtis analogiškomis pasaulinėmis iniciatyvomis;

20. mano, kad daugiau naujų lėšų šaltinių turėtų būti naudojama Europos lustų aktui įgyvendinti, ir ragina Tarybą, Parlamentą bei Komisiją skirti atitinkamas Europos ir nacionalines subsidijas ir atitinkamai iš dalies pakeisti daugiametę finansinę programą; strateginiai Europos lustų akto tikslai siekia toliau nei 2030 m., todėl peržiūrint daugiametę finansinę programą ir kitoje daugiametėje finansinėje programoje puslaidininkių sektorius turi būti vienas svarbiausių prioritetų;

21. Mano, kad reikia sukurti daugiau skatinimo priemonių, kad greta Europos Sąjungos išteklių ir valstybės narės bei regionai skirtų būtinąsias lėšas; nurodo, kaip svarbu, kad Komisija užtikrintų Sąjungos teisę atitinkantį rėmimą; finansavimo skyrimas turėtų būti susietas su aplinkos, socialinių ir valdymo (ASV) kriterijų laikymųsi;

22. ragina regionus ir įmones įtraukti Europos investicijų banką (EIB) į naujųjų projektų visoje vertės kūrimo grandinėje finansavimą; mano, kad EIB gali iš esmės prisidėti siekiant Europos lustų akto sėkmės;

**Finansavimas ir ES valstybės pagalbos taisyklės iš regionų perspektyvos**

23. ragina Komisiją svarstant ir tvirtinant pagalbą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą plačiai taikyti kriterijų „pirmasis tokio pobūdžio produktas Europoje“, nes puslaidininkių rinkoje nėra klasikinių ir vidaus rinkos konkurencingumui įtaką darančių konkurencinių sąlygų;

24. prašo Komisijos be subsidijas ir subsidijų skyrimo procedūras reglamentuojančių teisės aktų pakeitimų ir supaprastinimų apsvarstyti ir kitas paskatas, pavyzdžiui, mokesčių lengvatas, tam, kad būtų galima lengviau steigti įmones visoje Europos puslaidininkių vertės kūrimo grandinėje;

25. mano, kad būtina pagal principą „pirmasis tokio pobūdžio produktas Europoje“, leisti paramą ne tik gamybos įrenginiams, kurie priklauso integruotos gamybos įrenginių ir atvirųjų ES gamyklų kategorijoms, bet ir pirmtakų, pavyzdžiui, plokštelių, arba gamybos įrangos, kurios taip pat svarbios siekiant tikslų, gamybai;

26. palankiai vertina 14 straipsnio nuostatas dėl nacionalinių integruotos gamybos įrenginių ir atviryjų ES gamyklų projektavimo ir leidimų išdavimo procedūrų spartinimo;

27. ragina atsižvelgti į tai, kad puslaidininkių tiekimui užtikrinti svarbūs ne tik puslaidininkių gamybos įrenginiai, bet ir pradiniame ir galutiniame vertės kūrimo etapuose naudojami gamybos įrenginiai, todėl ir jiems reikia skirti dėmesį svarstant procedūrų lengvinimą ir spartinimą, kad būtų išvengta trukdžių;

**Moksliniai tyrimai ir plėtra iš regionų perspektyvos**

28. rekomenduoja ES išplėsti požiūrį į mokslinių tyrimų veiklą ir plėtrą įtraukiant pirkėjus ir naudotojus, o plėtros ir inovacijų tikslus sutelkti ne vien tik į tolesnę mazgų struktūrų miniatiūrizaciją;

29. pritaria mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo sektorių nuogąstavimui, kad Lustų akte numatytas programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos lėšų perskirstymas susilpnins kitas sritis ir padidins konkurencinę kovą dėl likusių lėšų; tad tikisi, kad pasibaigus finansavimo laikotarpiu iš programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos perskirstytos lėšos vėl bus skirtos šioms programoms;

30. atkreipia dėmesį į tai, kad nacionalinis arba regioninis bendrasis projektų finansavimas kelia administracinių problemų, ir ragina Komisiją pasirūpinti, kad tai nebūtų kliūtis dalyvauti mokslinių tyrimų projektuose; pagrindinės sąlygos, visų pirma, turėtų būti apibrėžtos taip, kad papildomas projektų finansavimas iš nacionalinių arba regioninių programų būtų leidžiamas kaip bendrasis finansavimas;

31. ragina regionus, kuriuose veikia atitinkamos įmonių grupės, aktyviai dalyvauti Lustų bendrojoje įmonėje, kuri pakeis Bazinių skaitmeninių technologijų bendrąją įmonę ir bendrąsias įmones, įsteigtas pagal iniciatyvą „Elektroniniai komponentai ir sistemos siekiant Europos lyderystės (ESCEL)“;

32. ragina Komisiją tiksliau apibrėžti „bandomąją liniją“. Reikia parengti kaip įmanoma didesnę ir atviresnę prieigą prie bandomųjų linijų, kad jose galėtų dalyvauti įmonių grupės, švietimo ir mokslinių tyrimų įstaigos ir įmonės, ypač MVĮ; MVĮ prieiga prie bandomųjų linijų galėtų būti užtikrinta įgyvendinant programą „Europos horizontas“ ir decentralizuotai per nacionalines ir regionines įstaigas, turinčias patirties remti startuolių ir MVĮ steigimą, augimą ir stiprinimą, pavyzdžiui, regioninės plėtros agentūras;

33. ragina įgyvendinant puslaidininkių koordinavimo mechanizmą labiau įtraukti esamus tinklus, pavyzdžiui, Procesorių ir puslaidininkių technologijų pramonės aljansą. Visi tinklai turėtų būti atviri naujiems dalyviams, nes ir jie, pavyzdžiui, iniciatyva „Vanguard“ arba ES skaitmeninių inovacijų centrų tinklas, gali labai svariai prisidėti vykdant veiklą;

34. ragina patikrinti, kokiu mastu ir kokiomis priemonėmis galima užtikrinti, kad būtų išsaugota ES įgyta patirtis, pvz., išplečiant patentinę apsaugą; atitinkamai reikėtų dėmesį skirti saugumo aspektams;

**Specialistų rengimas bei švietimas ir kvalifikacijos kėlimas**

35. ragina valstybes, vietos ir regionų valdžios institucijas bei įmones skirti daug daugiau dėmesio specialistų rengimui: kokybiškas švietimas ir mokymas labai prisideda prie ES kaip pagrindinės puslaidininkių gamybos vietos sėkmės ir yra lemiamas kriterijus priimant investicinius sprendimus; lemiamą vaidmenį regionuose atlieka bendrasis lavinimas ir profesinis mokymas ir rengimas; merginas ir moteris reikėtų labiau sudominti mokytis su puslaidininkių technologijomis susijusių profesijų;

36. todėl mano, kad specialistų rengimas – tai vienas iš pagrindinių raktų į sėkmę. Reikia nuoseklios strategijos ateities specialistams rengti bei pedagoginiam personalui aukštosiose mokyklose ir mokslinių tyrimų įstaigose išlaikyti; todėl ragina plėtoti intensyvesnius tyrėjų mainus tarp aukštųjų mokyklų, mokslinių tyrimų įstaigų ir įmonių, taip pat bendrai naudotis laboratorijų infrastruktūra visoje Europos Sąjungoje;

37. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi strateginių pajėgumų skatinti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, švietimo, kvalifikacijos kėlimo, perkvalifikavimo ir mokymo politikos sinergiją, kuri bus labai svarbi siekiant pritraukti ir išlaikyti talentingą darbo jėgą;

38. rekomenduoja sukurti puslaidininkių pramonei skirtą bendrą pramonės, valstybių narių ir ES vykdomą ir finansuojamą stažuočių programą, kurioje būtų numatyta stipendijų sistema ir prievolė minimalų laikotarpį dirbti Europos pramonės sektoriuje; be to, rekomenduoja Komisijai apsvarstyti galimybę parengti specialias žmogiškojo kapitalo programas siekiant pritraukti kvalifikuotus darbuotojus iš trečiųjų šalių, turinčių pažangią puslaidininkių pramonę;

39. rekomenduoja įsteigti Puslaidininkių žinių ir inovacijų bendriją ir siūlo sekant Baterijų akademijos pavyzdžiu įsteigti Puslaidininkių akademiją, kurios veikloje dalyvautų pramonės ir mokslinių tyrimų įstaigų atstovai;

40. pabrėžia, kad plėtojant puslaidininkių ekosistemas svarbu išlaikyti sėkmingus startuolius, kad jie galėtų vystytis toliau ir nebūtų prarasta įgyta patirtis;

41. taip pat rekomenduoja pagal programą „Europos horizontas“ (pvz., pagal veiksmų grupę „Skaitmeninė ekonomika, pramonė ir kosmosas“) skirti specialią paramą inovatyviam lustų projektavimui, kad ES galėtų išlikti inovatyvaus lustų projektavimo ir naujos kartos technologijų lydere ir taip sumažinti tarpusavio priklausomybę su kitomis pasaulio šalimis;

**Lustų akto poveikis miestams ir regionams**

42. pabrėžia, kad steigiant naujas įmones vietos ir regionų valdžios institucijoms teks susidurti su dideliais sunkumais, todėl joms reikės patikimos sistemos ir valstybių narių bei Komisijos paramos;

43. ragina Komisiją atsižvelgti į steigiamų įmonių poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms; sąlygų įmonių steigimui sudarymas ir pagalbos priemonių taikymas kūrimas turėtų būti laikomas regionine plėtra, todėl turėtų būti numatyta galimybė skirti bendrą finansavimą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos socialinio fondo (ESF);

44. teigia, kad tai galėtų būti reikšmingas finansinis svertas ypač toms valstybėms narėms, kurios turi mažiau nacionalinių išteklių. Taip pat turėtų būti sudarytos galimybės plėtoti esamus gamybos objektus;

45. ragina susieti Europos lustų akto veiksmus su kitomis ES svarbiomis strategijomis ir projektais, pavyzdžiui, REACH reglamentu, Svarbiausiųjų žaliavų veiksmų planu, Naująja pramonės strategija, Žiedinės ekonomikos veiksmų planu arba Dirbtinio intelekto strategija. Regionams turi būti tekti svarbus vaidmuo ir sudarytos galimybės aktyviau dalyvauti šioje veikloje;

46. atkreipia dėmesį, kad puslaidininkių gamybai būtinas atvirumas technologijoms ir reikia tam tikrų pavojingų cheminių medžiagų, kurių gamyba, importas arba naudojimas reglamentuojami ES cheminių medžiagų teisės aktais. Atliekant rizikos vertinimą pagal 16 straipsnį reikia atsižvelgti į Europos ekonomikos veiklos vykdytojų galimybes įveikti chemines medžiagas reglamentuojančių teisės aktų sudaromas kliūtis, kad medžiagos būtų saugiai prieinamos ES rinkoje;

**Atsparumas ir reagavimas į krizes**

47. konstatuoja, kad ES puslaidininkių projektavimas ir gamyba taip pat gali padėti užtikrinti vietos ir regionų valdžios institucijoms priskirtų kritinių infrastruktūrų (elektros energijos tinklų, medicininės priežiūros, transporto, administravimo, viešųjų įstaigų) saugumą ir atsparumą;

48. ragina vietoje „neatidėliotinų priemonių rinkinio“ kurti „prevencinių priemonių rinkinį“, nes neįmanoma puslaidininkių gamyboje pritaikyti trumpalaikio poveikio priemonių dėl šios gamybos sudėtingumo skirtingų integrinių grandynų kombinacijų galutiniuose produktuose ir plačios tarptautinės tiekimo grandinės požiūriu, todėl neatidėliotinos priemonės netinkamos reaguojant į krizes. Atitinkamai bendradarbiavimas ir koordinavimas visada turėtų būti svarbesni nei intervencija. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti puslaidininkių gamybos išlaikymui ir tam būtinų pagrindinių pusgaminių ir šalutinių produktų prieinamumui;

49. ragina Komisiją tiksliau ir teisiškai pagrįstai apibrėžti krizės atvejį, teises imtis intervencinių priemonių ir konkrečių veiksmų krizės atveju, atsižvelgiant į daugybę ir įvairių priežasčių, kurios gali sukelti trūkumo ir tiekimo problemų bei paaiškinti, kad šio priemonės gali būti taikomos tik kraštutiniu atveju ir proporcingai; yra susirūpinęs dėl to, kad dėl numatyto reagavimo į krizes mechanizmo gali būti baiminamasi investuoti;

50. siūlo labiau susitelkti į tam tikrų rūšių puslaidininkių prieinamumo ir atitinkamo būtinojo svarbiausiųjų žaliavų (pvz., paladžio, neono, C4F6, ličio, galio, silicio) ir pusgaminių (pvz., plokštelių) įsigijimo (prireikus, bendro) užtikrinimą;

51. prašo įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į puslaidininkių koordinavimo mechanizmą, nes jos išmano vietos mokslinių tyrimų, ekonomikos subjektų ir puslaidininkių įmonių grupių specifiką, todėl gali svariai prisidėti kuriant numatytą tinklą;

52. ragina steigiant Puslaidininkių tarybą nepamiršti, kad tai specializuota, o ne politinė struktūra. Tai, kaip bus vertinama taryba ir jos veikla, iš esmės priklauso nuo to, ar pasitikima jos nariais. Todėl joje turėtų būti ir atitinkamą kvalifikaciją turintys pramonės bei RK atstovai;

53. palaiko tikslą parengti bendrą puslaidininkių vertės kūrimo grandinių, puslaidininkių srities priklausomybės ir reikalavimų suvestinę; vis dėlto abejoja, ar sukauptus duomenis galima naudoti saugiai ir tikslingai; atkreipia dėmesį į tai, kad neturint galiojančių ne Europoje veikiančių subjektų duomenų vargu ar pavyktų sukurti patikimą suvestinę;

54. rekomenduoja skubiai priimti ir įgyvendinti Europos lustų aktą bei ragina Europos Komisiją, Europos Sąjungos Tarybą ir Europos Parlamentą atsižvelgti į RK rekomendacijas ir pasiekti susitarimą Čekijos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu;

55. palankiai vertina tai, kad Komisija atliko pasiūlymo dėl Lustų akto subsidiarumo analizę, ir sutinka, kad pasiūlymo tikslų valstybės narės negali pasiekti veikdamos pavieniui, nes problemos yra tarpvalstybinio pobūdžio, o ne tik pavienės valstybės narės ar valstybių narių grupės problemos. Todėl RK pritaria Europos Komisijos analizei, kuria remiantis teigiama, kad veiksmai Sąjungos lygmeniu geriausias būdas paskatinti Europos subjektus kurti bendrą viziją ir įgyvendinimo strategiją;

Briuselis, 2022 m. spalio 12 d.

*Europos regionų komiteto pirmininkas*

Vasco ALVES CORDEIRO